

Izhaja vsak četrtek in velja s poštino vred in v Mariboru z pošiljanjem na dom za celo leto K 5.— za pol leta „ 2.60 za četrt leta „ 1.30

Naročnina se pošilja upravništvu v tiskarni sv. Cirila, koroške ulice št. 5. List se pošilja do odpovedi.

Deležniki katol. tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine.

SLOVENSKI

GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Posamezni listi dobé se v tiskarni in pri gospodu Novak-u na velikem trgu po 10 h.

Rokopisi se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo.

Za oznanila se plačuje od navadne vrstice, če se natisne enkrat, po 12 h, dvakrat 18 h, trikrat 24 h.

Štev. 7.

V Mariboru, dne 16. februvarija 1899.

Tečaj XXXIII.

„Ločimo se od Rima!“

Odkar se je vsled znanih jezikovnih naredb v Avstriji pojstril boj med Slovani in Nemci, slišijo se po nemških listih in shodih pogosto glasovi, naj bi Nemci zapustili katoliško cerkev, koje središče je večno mesto Rim, ter prestopili k protestantizmu, katera ima svojega najboljšega in najmočnejšega zaščitnika v osebi pruskega kralja in nemškega cesarja. Jezikovne naredbe so mogočno udarile ob nadvlado nemškega jezika in naroda v Avstriji. Slovanski narodi so začuli ta udarec in glasno zahtevajo sedaj, naj se nadaljujejo ti udarci, da se enkrat zruši nenaravno razmerje med avstrijskimi narodi, da pade nemška nadvlada ter zavlada v celi državi stroga enakopravnost. A tudi nemški narod ni bil gluha, ko je Badeni izvršil udarec. Ustavil se je z vsemi silami, da zabrani izgubo svoje nadvlade.

Nemški narod je stoletja in stoletja le tlačil uboge slovanske narode. Njegovi plemiči so si po slovenskih zemljah postavili svoje gradove ter sesali naše ljudstvo. Ko je minola vlada plemičev in grajščakov, stopili so na njih mesto nemški trgovci ter pili kri slovanskim narodom. Tega niti ne omenjamo, da so Slovani kakor prej tako tudi sedaj bili izključeni od vsake višje duševne izobrazbe in družabne službe. Nemci so jih smatrali svojim hlapcem, pastirjem, katerim bi naj bil domači hlev začetek in konec njih življenja. Toda na zemlji vse mine, se vse spremeni. Narodnostna ideja, ki je v začetku našega stoletja z veličastvom vstopila med

evropske narode, vzbudila je tudi avstrijske Slovane. Vprašati so se začeli, zakaj bi morali mi Slovani hlapčevati Nemcem? Kake pravice ima avstrijski Nемеc do nas Slovanov? Nismo si znali odgovoriti na ta vprašanja in zato smo počasi začeli vzdigovati nemški jarem. Nemci so mislili, da ga vzdigujemo zaman. A motili so se. Da so se res motili, spoznali so sedaj, ko so se izdale jezikovne naredbe. Zato je nastal vsled teh naredb med Nemci krič in vrišč, jasno znamenje, da se tudi njim njih nadvlada ne zdi več varna.

Skraja so nam rekali Nemci, da jim daje zgodovina avstrijske države pravico za nadvlado nad Slovani, da jim daje to pravico nemška omika, in Bog ve še kaj. Slovani smo se jim smejali. In Nemci so uvideli, da s takimi publicami ne bodo vspeli. Zato so si poiskali drugo orožje. Izdali so bojni klic: «Ločimo se od Rima! Zapustimo katoliško cerkev ter prestopimo k protestantizmu!»

Toda ta klic se je prav kaže, kako nezmožni so postali avstrijski Nemci za vsako nadvlado. Ta klic nam dokazuje, da so izgubili v strahu za svoje predpravice pamet ter postali otročji. Iz rimsko-katoliške cerkve hočejo izstopiti, da zadobijo zopet nadvlado nad Slovani! Vsak slovanski pastir se jim smeje. A Nemci vendar mislijo, da so pametni, ako tako kričijo. Računajo pa na sledeči način. S tem klicem spravimo v strah v Avstriji dva važna činovnika, vladarsko hišo in pa katoliško duhovščino. Vladarska hiša ve, da kot protestantje zadobimo v nemškem cesarju velikega prijatelja, močnega zaščitnika. Mi lahko zaželimo njegovo žezlo, njegov

prestol. A Nemci so s svojimi mislimi na krivih potih. Slovani stojimo zvesto ob strani naših Habsburžanov, za njih damo svojo kri in življenje. Njim se ni treba ničesar bati. Istotako nespametno je, da računijo na katoliško duhovščino. Katoliška cerkev ne bo ganila niti mezinca tam, kjer vidi, da se po vsej pravici pogreza nemška nadvlada v morje preteklosti. Katoliška cerkev ni ustanovljena, da brani Nemce, ampak da varuje pravico. In pravica je v tem boju na strani Slovanov.

Kaj pa bi bilo, če res odpadejo Nemci k protestantizmu? Naše časnikarsko mnenje je, da vsi Nemci ne odpadejo, ker vsi Nemci niso nespametni. Oni pa, kateri bodo res postali protestanti zaradi tega, ker se med avstrijskimi Slovani ne čutijo prav dobro, pač ne bodo zrušili katoliške cerkve, a tudi protestantovski cerkvi ne pomagali do lepšega razvitka. Katoliška cerkev in Slovani si lahko brezskrbno umijejo svoje roke, ako se res uresniči geslo nekaterih nemških prenapetnežev, ki se glasi: «Ločimo se od Rima!»

Kršćanstvo in socij. demokracija.

Ne izide skoro nobena številka socijaldemokratskih listov, ne mine skoro nobeno zborovanje socijaldemokratske stranke, da bi se ne napadalo v listih in na zborovanjih krščanstvo in njega jedino prava glasilka, katoliška cerkev? Sami navajajo kot važen vzrok, da so zaraditega sovražniki krščanstva,

Listek.

Jeruzalemsko romanje.

(Piše prof. J. Zidanšek.)

Odhod iz Trsta; na adrijanskem morju.

Romarjev nas je bilo 144 in sicer skoraj iz vseh avstrijskih dežel, vsake narodnosti in iz vseh stanov; torej Nemci, Čehi, Poljaki, Ogri, Slovaki itd. in 3 Slovenci: gsp. Fran Dovnik, dekan v Gornjemgradu, g. Jos. Kosec, takrat še kurat v Novakih in pisatelj teh vrstic; duhovnikov je bilo za vsem 54, posvetnih gospodov 50 in žensk 40; bilo je torej zares prvo splošno avstrijsko romanje v sv. deželo, vprizorjeno po g. grafu Arnold Lippe, kanoniku na Dunaju. Zbirali smo se v Trstu; 13. aprila 1898 predpoldne ob 11. uri so opravili mil. g. škof tržaški sv. mašo in molitve za romarje v cerkvi sv. Antona st., od koder smo skupno šli k morju na precej velik parnik «Urano», ki nas je pol ure pozneje odpeljal proti jugu pri lepem vremenu in celo mirnem morju; 2 romarici sta zaoostali; ena, nevesča nemškega jezika, vsedla se je v Wiener-Neustadtu na vlak, ki jo je na Ogrsko peljal; druga je pa v Trstu predolgo pila — kavo in naš odhod zamudila;

sicer nas je pa ta v Afriki došla, ker se je bila z brzovlakom do Brindisi peljala in potem s poštnim parnikom «Habsburg» v Aleksandrijo.

Življenja na ladiji ne bom opisaval, kajti kdor se je že po morju vozil, je itak pozna; kdor pa ne, ta bi si ga tudi po kakem opisu ne mogel dobro predstavljati; sicer že tukaj omenim, da hočem podati le nekaj kratkih črtic o svojem potovanju, ker natančen, izvrsten popis romanja v sv. deželo imamo Slovenci že itak v «Jeruzalemskem romanju», kojega je Mohorska družba pred nekterimi leti izdala in ker je pisatelj knjige potoval po ravno istem načrtu (z malimi izjemami), kakor mi. Na ladiji smo se kmalu udomačili in ker smo bili vsi romarji, zato se nam je zdelo, da smo kakor ena velika rodbina (čez 200 ljudi s pomorščaki vred); vsakdo je smel brez vsakega uvoda svojega soromarja nagovoriti in ga kaj vprašati, in bilo je lepo videti, kako prijazno so plemenitaši, učenjaki, grofi in baroni občevali s priprostimi ljudmi in kako so se duhovniki živahno razgovarjali o gospodarstvenih in drugih rečeh s kmeti iz raznih krajev; zares ta romarska ladija je bila — Avstrija v malem, samo s tem razločkom, da se nismo med seboj nič prepirali, ker živa krščanska vera poravnava vse neugodne medsebojne razlike.

Ali smo pa tudi na morju izpolnjevali svoje verske dolžnosti? Gotovo da! Vsako jutro in vsak večer smo glasno in skupno opravljali svoje molitve in smo se Bogu, Gospodu nebes in zemlje, iskreno priporočali, naj bi nam dal doseči naš romarski cilj, sv. deželo in potem se srečno vrniti v domovino; pripravljena sta bila tudi dva oltarja, kjer je vsak dan od 5. ure zjutraj do 8. več duhovnikov maševalo in mnogo romarjev sveto obhajilo prejemale; ob nedeljah pa je bila slovesna peta maša, koje so se tudi pomorščaki v praznični obleki udeležili. Kaj ganljiva je bila majniška pobožnost na ladiji, ko smo skupno molili sv. rožni venec ter lavretanske litanije in pazno poslušali lepe pridige, v kojih se je proslavljala «morska zvezda», Marija, zavetišče mornarjev!

Moja kabina (ob enem spalnica) je bila zelo mala, nizka sobica, 3 metre dolga in 2 m. široka, s 5 posteljami druga vrhu druge; k sreči so nas samo 3 osebe v to luknjo vtaknili: Ogra, Čeha (češk. Nemca) in mene Slovenca; a bili smo vsi trije duhovniki, potem vsi profesorji in slučajno še vsi profesorji sv. pisma; gotovo redek slučaj. V petih tednih skupnega bivanja smo se zelo privadili drug drugemu in še zdaj pogosto v duhu gledam podobi teh tovarišev-romarjev. Posebno rad se še spominjam Čeha, ki je

ker se je krščanski nauk pokazal nesposobnim, uvesti na zemlji srečno življenje. Ravno po krščanstvu se je zakrivil sedanji moreči družabni red. Toda s takimi trditvami socijaldemokratije samo dokazujejo, da ne poznajo ne zgodovine krščanstva, ne zgodovine različnih držav, in da so popolnoma preslepljeni po židovsko-lažnjivih listih in govornikih.

Skraja se je krščanstvo ljuto zatiralo od različnih vladarjev in držav. Med nižjimi stanovi si je nabiralo svoje prve vernike. Le počasi je dobilo tudi v višje kroge prosti vhod. Do srednjega veka nikjer ni prišlo do take veljave, da bi se v krščanskem duhu preustrojile in vodile državne uprave. V srednjem veku samem pa je krščanstvo popolnoma zmagalo, krščanski duh je prodril v mnogih državah v vse javno življenje in gibanje. In z vseobče vsprejetim krščanstvom se je začelo tudi vseobče blagostanje. Ne samo višji stanovi, tudi delavski stanovi so imeli v srednjem veku, kjerkoli je vladal v državi krščanski duh, dobre čase. Nemški narod ima krilate besede, da so živeli delavski stanovi v srednjem veku na zlatih tleh. Židovski in požidovljeni socijaldemokratski voditelji nočejo govoriti o teh srednjeveških razmerah, kajti delavcem bi se znale odpreti oči. Čez celi srednji vek vržejo le gosto kopreno, z besedami: «V srednjem veku je ljudstvo vzdihovalo pod trdo oblastjo duhovniško. Srednji vek je najbolj mračna in žalostna doba za delavske stanove!» S temi besedami so zadovoljni vsi sociji, kajti če se le reče «pod trdo oblastjo duhovniško,» tedaj sociju ni treba več dalje misliti in preiskovati stvari.

V novem veku je zopet dobilo v naših državah brezverstvo in protikršćanstvo zmago nad krščanstvom. Zato je tudi izginilo staro blagostanje in prejšnja sreča iz naših vrst, in siromaštvo, beda, razdivjanost so dandanes udomačena med ljudstvom. In da še ni popolnoma propala človeška družba, da se ne preliva že kri gmotno izsesanih ljudi in izsesavalecev, da še ni nastala krvava družabna vojska, je jedino zasluga onega majhnega krščanskega duha, ki še se vendar ni izgubil v nižjih in višjih krogih. Laž je torej, kdor pravi, da je krščanstvo zakrivilo sedanje žalostne razmere. Krščanski duh je dandanes iz postavadajalstva izgnan, on ne vlada, on torej tudi ne more biti kriv nesreče in bede. Ako bi krščanstvo vladalo po naših državah, imeli bi tudi druge čase; to nam kaže zgodovine razkričanega, tako zvanega temnega srednjega veka.

Take trditve torej ne morejo biti resnične. Da so socijaldemokratski voditelji zakleti

nasprotniki krščanstva, morajo biti drugi razlogi. Socijalna demokracija je, kakor znano, popolnoma pod vplivom židovstva. Na Dunaju je glavni sedež, je sredotočje avstrijske socijaldemokratske organizacije. In tukaj imajo prvo besedo židovje. Oni so njih voditelji, prvi govorniki, najupljivější časnikarji. Ven na deželo pa ti židovje ne zahajajo radi, kajti delavci bi jih prebitro spoznali do dna duše. Zato pa pošiljajo na deželo krščene, krščanske agente, katerih mišljenje so prej dobro spravili v svojo tir. Ti agentje so plačani in za plačo govorijo, ne pa iz globokega prepričanja ali pa celo iz navdušenja za svojo stvar.

Židovje poznajo dobro svoj čas in svoje ljudi. Ker vedo, da bi izginila njihova vlada, da bi židovski borziji in spekulanti, bankirji in agenti ne imeli več nobenega ali vsaj jako pičel zasluzek, ako bi se vse družabne razmere preustrojile v krščanskem duhu, zato kličejo v boj proti krščanstvu, in sociji delajo torej le za svoje židovske voditelje in njih židovske sobrate. Bog dal, da bi se vedno bolj začelo med socijalnimi demokrati svetliti, da bi spoznali skoro svoje prave prijatelje ter se borili ne proti krščanstvu, ampak za krščanstvo, katero jedino more ozdraviti sedanje bolne socijalne razmere!

Politični ogled.

Deželni zbori se snidejo, kot smo že poročali deloma v drugi polovici tekočega meseca, deloma pa pričetkom marca. Šest deželnih zborov je že sklicanih. Uradna »Wiener Zeitg.« prijavlja cesarsko pismo, s katerim se sklicuje gališki, gorenje-avstrijski, moravski in solnograški deželni zbor na 20., dalmatinski na 22. in bukovinski na 25. t. m. Večinoma so bili vsi ti deželni zbori preloženi s cesarsko naredbo z dne 17. decembra. O češkem in in ostalih deželnih zborih se trdi, da se snidejo prve dni meseca marca. Mej temi je najbrže tudi naš deželni zbor. Le o avstrijskem deželnem zastopu trdijo, da se snide preje in da ga skliče vlada s posebnim odlokom.

Bodočnost Avstrije. Pod tem naslovom je češki poslanec dr. Kramar priobčil v nekem francoskem listu članek, v katerem govori o potrebnih spremembah avstrijske ustave. Delokrog deželnih zborov se naj razširi. Državni zbor naj bi razpravljal le o družabnih in gospodarskih vprašanjih. Ker pa sedanji državni zbor ni za nobeno delo, naj se ustava spremeni z državnim prevratom. Mi Slovenci smo popolnoma zadovoljni, ako se razširi delokrog

deželnih zastopov, toda mora se nam postavno zagotoviti, da večine deželnih zborov ne bodo mogle zlorabljati svoje moči v škodo manjšin.

Najvišje sodišče. Pri najvišjem sodišču na Dunaju so se dogodile važne izpremembe. Dosedanji predsednik dr. Stremayr je šel v pokoj in na njegovo mesto je prišel dr. Habietinek, bivši minister v Hohenwartovem kabinetu, in na Habietinekovo mesto je prišel bivši finančni minister v Taaffejevem ministerstvu dr. Steinbach. Stremayr je bil zagrizen Nemeec, dr. Habietinek je češkega mišljenja, dr. Steinbach je sicer dunajski Nemeec, a poštenega značaja in demokratskega naziranja.

Mladočeški poslanci so izdali do naroda svojega posebno izjavo, v kateri opravičujejo svojo politiko doma na Češkem in na Dunaju. Po njih prepričanju bi moral imeti na Češkem češki jezik, ker je jezik večine, pravico do prvenstva v javnem življenju. Toda češki narod ne zahteva predpravice, ampak le jednakopravnost z nemščino. Na Dunaju so stali mladočeški poslanci ob strani večine, ker je večina za razširjenje večje deželne samostalnosti in za izvedbo jednakopravnosti med narodi. Tudi za prihodnost uvidijo češki poslanci v obstoju te zveze poroštvo, da se politične razmere ne razvijó na račun načel večine in v škodo po njej zastopanih narodov.

Razmere na Slovaškem. Slovaki so na Ogrskem brezpravni, kakor ptice pod nebom. Ogrji so jim vzeli vse, kar so mogli. Njihov jezik so iztirali iz srednjih šol, iz učiteljskih, iz semenišč, novih šol jim ne dovolijo ustanavljati, čeprav jim je po zakonu dovoljeno. Iz pravosodja so popolnoma izključili slovaški jezik. Slovak brez tolmača ne more na sodišče. Ako Ogrji kljub temu pišejo, da Slovaki uživajo popolno svobodo, je to laž ali bodoče zasmehovanje. Kako svobodo uživajo pri volitvah, kjer morajo prelivati kri za svoje pravice, je znano. Umevno je, da se brani ogrska vlada zakona, ki bi jamčil za čistost volitev. Ako bi se volitve morale vršiti čisto pošteno in postavno, bi Ogrska v 24 urah izpremenila svoje obličje, kakor je rekel nek državnik.

Dopisi.

Od Sv. Lovrenca v Slov. gor. (Raznoterosti). Gotovo se bode te zavzeli g. urednik, ko vam dojde moj dopis, ter se nehote vprašali: Kje pa je že tisti Sv. Lovrenc, od katerega tako malo zvemo? Res je, da se malo kdaj oglasimo in bi že nam marsikdo očital zimsko spanje, a odslej se hočemo tudi mi

se svojim neukretnim vedenjem mnogo smeha povzročil; on je menih in še menda ni bil nikdar iz svoje celice med svet prišel; ko se na pr. prvi večer spat spravljamo, začne on po kabini skrbno iskati «zajca,» da bi lažje sezul svoje celo nove čevlje; ko ga ne najde, postane hud, pozvoni in pokliče kamarijera (strežnika); a ta se kratko odreže, rekoč: «So etwas führen wir an Bord nicht!» t. j. «Kaj takega (namreč zajca) nimamo na ladiji!» Na to seveda velik smeh pri okolu-stoječih! Po mnogem trudu se mu potem vendar le posreči eden čevelj sezuti, a drugega ne more; zato se mu jaz ponudim, da mu vsakokrat pomagam pri tem opravilu, kedar mu sam ne bo kos; ali kaj smešno je bilo tudi gledati tega že priletnega (63 let) in precej debelega gospoda, kako je zvečer plezal v svojo postelj, ki je visela gor — v prvem nadstropji! Nabral in v svojem koyčegu shranil si je pozneje v Afriki tudi mnogo sladkega sadja na pr. pomeranč, banan itd., kar pa mu je seveda vse poprej segnilo, predenj smo se vrnili domov; zares sitno in smešno je, če je človek tako neizkušen in neroden, potem pa še na vrh svojeglaven!

(Dalje prihodnjič.)

Velika in majhna kraljica.

(Prevel iz franc. M. T. Savinjski.)

(Dalje.)

Marija Antoaneta ni zabila revnega dekletca; čestokrat je prihajala med letom nenadoma v samostan, skrbno povpraševala, kako se obnaša in kako napreduje Marjetica. Tudi za njene součenke se je zanimala, ter vsakokrat pripravila vsem gojenkam kakovo veselje, jim priskrbela kakov praznik ali zapustila prijazen spomin svoje naklonjenosti in milosti. Srečna Marjetica je smela povrh še vsako leto bivati več dni v bližini kraljice, ki jo je vzela k sebi na grad »Mal Trianon«, da se v svežem zraku okrepi rahlo zdravje nežnega dekletca. Marjetica je ljubila samostan ter ga imenovala često svoje drugo domovje; tudi je bila z otroško pristrčnostjo vdana svojim učiteljicam, sestram rodovnicam. Kljub temu se je veselila vselej nepopisljivo, kadar so se bližale počitnice. In kedo bi ji tudi zameril? Saj je vživala neskaljeno srečo, in srce je prekipevalo vzvišenih občutkov, ako se je solnčila »majhna kraljica« vsaj kratek čas ob svitu velike kraljice.

Več let je minolo od onega dne, ko je prišla Marjetica v zavod; že se je bližalo šesto šolsko leto svojemu koncu, in to leto imelo se je končati s skušnjo in razdelitvijo častnih darov med najpridnejše gojenke. Veli-

kanske priprave vršile so se v samostanu, in z vso pridnostjo kitili in venčali so dvorano, kjer bode prihodnje dni skušnja.

Četudi kraljica dosedaj nikoli ni došla k skušnjam, navdajala je redovnice vendar tajna slutnja, da se tokrat udeleži slovesne svečanosti. Sicer je prišla tolikrat nepričakovano, zakaj bi torej tokrat ne!

Otroci, učenke štele so s hrepenenjem ure do onega dne. Napočil je. Vsi so se zbrali v nakinčani dvorani, čakajoč na nekatere povabljenе goste. Naenkrat nastane živahno gibanje med prihajajočimi:

«Kraljica se je pripeljala» reče nekdo poluglasno in vse se obrne radovedno in spoštljivo proti vходу. Vse je razburjeno, najbolj Marjetica. Tako močno ji bije srce, kakor bi hotelo počiti veselja in radosti. Deklica slutí, da pride vladarica pred vsem radi nje in sladka nada jo navdaja, da se bode mogla danes pri skušnji očitno vredna skazati svoje zaščitnice. Antoaneta sede med gledalce; ni marala odličnega mesta, njej določene. Razdelitev častnih daril začena pri najmanjših učenkah. Potem pride na vrsto razred, kojega je obiskovala Marjetica. Deklica stoji vsa razburjena, ne upa si skoraj dihati. Rada bi se ozrla v obličje ljubljene kraljice svoje, a predobro čuti, da gleda nje materno oko tja k njej, zato povesi oči...

vzdramiti ter se tu pa tam oglašiti, da svet tudi o nas kaj zve. Pred kratkim obhajali smo v naši fari zlato poroko, ktero sta dočakala Franc in Mica Ljubec, vžitkarja v Hlaponcih. Obhajala sta za njiju gotovo zelo slovesen in redek praznik v krogu svojih prijateljev, znancev in svojih pridnih otrok, katerih eden je krčmar, jeden mesar, hčerka pa dobra želarkinja. Manjkal je le sin mlinar, ki se je zgubil nekam med svet.

Nadalje mi je poročati, da je imelo tukajšno gospodarsko politično društvo dne 5. februarja svoj občni zbor, h kateremu je bil povabljen tudi naš mnogozaslužni ter v vsakem pogledu požrtvovalen in delaven deželni poslanec, rojak gosp. dr. Jurtela, da nam poroča o deželnozborskem zasedanju. Društveni predsednik, posestnik g. Petek, otvori kmalu po večernicah ob mnogi udeležbi zborovanje, pozdravi in predstavi gosp. poslanca ter preide na dnevni red. Društveni odbor se je na predlog g. Koserja, poštarja, še enoglasno potrdil. Nato nastopi gosp. poslanec ter poroča v poljudni besedi najpopred o razvitku naše politike od l. 1848. ob nastopu našega presvitl. vladarja in do leta 1861. ko se je razglasila ustava ter do leta 1866. ob ločitvi Ogerskega od Avstrije ter spotoma pojasnjuje, kaj nam je to ali drugo leto prineslo dobrega ali slabega osobito pa kmetskemu stanu. Pojasnjeval in tolmačil je našo državno in deželno upravo ter razpravljal, kake krivice se godé Slovanom, med njimi osobito nam Slovencem, ki smo vsled krivičnega volilnega reda v krivični manjšini, da si niti mrvice ne moremo pridobiti, če nam tudi po postavi in pravici gre; tako da so naši poslanci res pravi mučeniki, bodisi v državnem ali deželnem zboru v boju za naše pravice. Saj nas je Slovanov vendar skoraj enkrat toliko kot naših nenasitljivih nemških nasprotnikov in potem bi še hotel Nemeec zvonec nositi in naš gospodar biti; mislim, to bo vsak še tako priprost človek razvidel, da to ne gre, samo nemški Mihel, (kterim prištevam tudi nemške poslance), noče razvideti, da je devetnajst milijonov Slovanov več kakor jednajst milijonov Nemcev. Nadalje razjasnil je gosp. poslanec, kakšne žalostne razmere vladajo v državnem in deželnem zboru, kjer zaženejo Nemci živinsko tuljenje, ako se drzne kak slovenski poslanec le slovensko besedico ziniti, ali kaj za slovenski narod zahtevati. Konečno prigovarjal je zbranim, naj bi si društvo naročilo razne časnike ter prirejalo razna strokovna predavanja, kar po pravilih sme storiti. Ta predlog bil je z veseljem sprejet in takoj se je nabrala precejšnja svota, da bode mogoče naročiti nekaj najpotrebnejših časnikov. — Po končanem

poročilu zahvalil se je v imenu zbranih g. Koser gosp. poslancu na njegovem trudu ter mu zaklical krepki živijo! k čemur so se tudi zbrani z navdušenjem odzvali, kojega je gosp. poslanec tudi popolnoma zaslužil, kajti njegovo poročilo je bilo jako jedrnato, stvarno in poljudno, da ga je moral vsak umeti. Bodi mu zato izrečena še enkratna srčna zahvala!

G. predsednik spomni se še tudi presvitl. vladarja, kojemu zakliče z navzočimi trikratni krepki živijo! istotako tudi našemu mnogozaslužnemu g. kanoniku, predsed. namestniku, ki se radi bolehavnosti niso mogli zborovanja udeležiti, želeč jim skorajšno okrevanje. Po zborovanju bila je prosta zabava v gostilni gosp. Kosérja.

Opozoriti mi je še, da so nam volitve v ptujski okrajni zastop pred durmi, pri katerih naj nobeden ne izostane, kajti od naših nasprotnikov bo prišel vsak, ter stojmo kakor jeden mož za sveto narodno stvar, da nam ne bodo Nemci skledje držali, iz katere naj zajemamo. Vsakemu bodi sveta dolžnost, da pride, kajti izid volitve odvisen je lahko za par glasov, in le sami si bodemo krivi, ako zmagajo Nemci in nam bodo potem oni kruh rezali, katerega bi si lahko sami. Dobro si pa tudi zapomnimo vse tiste ptujske trgovce, ki marajo le naš slovenski denar, drugače so pa naši največji sovražniki in nasprotniki, izogibljimo se jih pridno ter si ne redimo gada na svojih prsih. Le čvrsto in pogumno torej na branik za sveto našo stvar, ker ljut bo boj!

Gornja Radgona. (Zborovanje.) Sedaj je predpustni čas, in v tem času je že taka navada, da naša društva prirejajo veselice in zabavne večere. Tudi mi se nismo izneverili letos tej stari društveni navadi in pravici, priredili smo tudi svojim udom predzadnjo nedeljo občni zbor in ž njim zvezali zabavni večer. Na zborovanju, kakor veste, gospod urednik, se pač ne dogodi ravno kaj posebno zanimivega. Cela reč gre po starem vspredu, in tudi mi smo se držali starega reda, kajti v društvu je potreben. Predsednik je pozdravil došle goste ter dal potem besedo blagajniku, tajniku in knjižničarju, da so poročali o društvenem stanju. Vsa poročila so se vsprejela z zadovoljstvom, posebno še poročilo knjižničarja, ki nam je vedel povedati, da se knjige čitajo tako marljivo, da trpijo vsled mnogoštevilnega listanja celo svojo prvotno lepo obliko. Na to se je volil novi odbor, ki pa se še ni sestavil. Kadar se to zgodi, Vam bodemo poročali.

Po zborovanju se je začela zabava, ah, vesela, fletna zabava. Z neumornostjo so nastopali naši vrli domači tamburaši. Obču-

dovali smo njih uglajeno, lahko igranje. Pevci pa so nas vnelali s krasnim petjem. Domačim pevcem prihiteli so na pomoč gospodje vseučiliščniki iz Gradca, za koje prijaznost se jim na tem mestu iskreno zahvaljujemo ter jih prosimo, da še nam v prihodnje ne odrečejo svojih izvežbanih glasov. Gledališčna igra «Bob iz Kranja» nas je jako kratkočasila. Janko, Matijček, Lojzek, Micika in Katika, vsi so imeli svoje vloge popolnoma v oblasti. Njih narodna noša pristojala jim je prav dobro ter le povečevala zanimivost igre. Šaljivi zbor «Nos» je bil res šaljiv, smejali smo se vsi iz dna srca. Veselost nas tudi ni minila, ko smo gledali «Stotnika in njegovo slugo» na odru. Ako seštejemo vse skupaj, reči moramo, da se je naša veselica na predzadnjo nedeljo prav dobro obnesla. Upamo, da nismo samo domačini ž njo zadovoljni, ampak da so tudi naši gostje odišli z zadovoljnim srcem od nas. Obiskali so nas pa naši bratje iz Ogrskega in Prekmurskega ter rodoljubi iz naših sosednih župnij, posebno pa Negovčani. Da bi prišli drugokrat k enakim zabavam vsi sedanji udeleženci in ž njim še mnogo novih, to je naša sklepčna želja. Naj raste med nami narodna zavednost!

Iz kozjanskega okraja. Pogubni nauki socijalne demokracije so v našem okraju že marsikomu razvneli možgane. Te razgrete glavice se skušajo tu in tam organizovati, da bi tem potem vzlezele v različne zastope in dospete do javnega upliva. V podsreškem trgu se jim je pri zadnjih državnozborskih volitvah deloma to posrečilo; v peti skupini so dobili nekaj volilnih mož, ki so postali v Brežicah garda znanega Ropasa. Pijani te zmage lotili so se letos že trške občine ter nameravajo trg z okolico zbasati v mokraško malho. Na vse kriplje deluje nek možak, ki bi naj županoval v zlati mokraški dobi. Upamo, da se zavednim in uplivnim možem še o pravem času odprejo oči, da bodo preprečili to za trg in okolico nelepo in pogubonosno mokraško gonjo. Dosedanji župan, g. Levstik, že 27 let vodi srenjske posle, poštnjak je od glave do pet, povsod se je kazal moža, kadar se je šlo za koristi občine, zato ni najmanjšega vzroka, spremeniti župana. Posebno pa ne kaže in ni svetovati, krčmarja voliti županom, kjer ni te potrebe. Na Tirolskem se kaj takega ne zgodi nikdar. Marsikateri župan-krčmar zlorablja svoj posel in ima na vesti tega ali onega kmeta, kateremu je zapel — boben. Poznal sem župana, od katerega so se odborniki od sej vračali kot «inženirji» na dom in merili ceste. Pri dotičnem županu-krčmarju nisi z

Zdaj . . . zdaj . . . imenujejo kot najboljšo učenko zadnjega razreda njeno ime. Enkrat, dvakrat, sedemkrat, in tako naprej, pri vsakem predmetu mora stopiti naša Marjetica pred učenko, da vsprejme iz rok predsednikovih prvo častno darilce. Nje lice žari, ko nosi prekrasne knjige in druga častna znamenja k svojemu prostorčku, kjer je imela že cel kup dragocenosti. Zmaga njene pridnosti je bila sijajna, popolna. Niti jedno prvo darilce ni šlo mimo nje, v vsem in povsod bila je ona prva med svojimi vrstnicami. Vsak je gledal na njo, a nihče ji ni zavidal te sreče; z občudovanjem šepetali so navzoči o tako izredni pridnosti in nardarjenosti deklice, ki je stala liki ponižna globica na svojem mestu. Slehern se je zanimal za njo, ki je bila tako očitno najodličnejša med odličnimi učenkami vsega zavoda, ki je bila tako čudovito podobna francoski kraljici, ter si pridobila srca vseh s svojim plemenitim, ponižnim, lepim in prikupljivim vedenjem. Vsakdo jo je hvalil, vsak ji hotel biti postrežen. Celó njene vrstnice je niso zavdale, da, še iz vsega srca želele so ji današnje slavo, saj so jo vse tako iskreno, tako pristrčno ljubile.

Marjetica ne vidi in ne sliši ničesar, kar se godi krog nje. V rajski radosti ji blišči oko, ki je nekako strahoma iskalo le

jedno, kraljico francosko. Srce se ji širi v nepopisni razburjenosti, po slehernih žilicah pretaka se ji kri urneje in urneje, čelo ji ždi prevelike, nepričakovane sreče; zmagonosno sprejela je danes častno prvenstvo, danes bila je v popolnem pomenu besed »majhna kraljica.«

Marija Antoaneta poda se v najlepšo sobo samostansko; varovanka njena stoji pred njo ter poveša oči v čednostni sramežljivosti k tlom. Molčé, z očitnim dopadanjem gleda kraljica mladenko.

«Otrok moj,» spregovori kmalu, «visoko je moje spoštovanje do tvojih učiteljic redovnic, dobro mi je znana njih zvestoba v izpolnjevanju dolžnostij; ne morem torej dvomiti, da jih je nagibalo kaj družega nego tvoje osebne zasluge in tvoja pridnost, ko so ti pripravili današnji dan. Resnično, danes si se skazala vredno svojega imena ter mi pripravila veliko radost. Prosi danes za katerokoli milost. Tudi jaz želim oveseliti tvoje srce!»

«O, moja kraljica,» odgovori Marjetica iz globine svojih občutkov ter privzdigne svoji lepi, svitli očesci, «kakor obdaja čista voda ribice in pomladni zrak ptičice, tako obdajejo mene dobrote in milosti Vašega Velič. Z božjo pomočjo posrečilo se mi je danes dokazati, da jih nisem nevredna; kakovo željo

bi še mogla imeti sedaj? Najvišje, po kojem sem hrepenela, doživela sem danes; le en pogled zadovoljnosti, le jedna besedica priznanja iz ust presvitle moje kraljice, mi je dražje od najdragocenejšega darila, več nego vsa vsprejeta odlikovanja, da več nego vsi zakladi zemlje!»

Ta hvaležnost otroškega srcá, koja je mladenka izrazila s toliko dostojnostjo in gorečnostjo, ki je bil pojav največjega čiščenja in neprisiljene vdanosti, a tudi ponižnostne podložnosti in skromnosti, je presunil srce kraljice, katera je bila sicer vajena od mladih nog, da se ji je klanjalo vse, kar jo je obdajalo, a prav zato je le redkokedaj našlo tako govornjenje odmev v njenem srcu kakor danes.

«Lej jo majhno mačico!» reče smehljuje se ter nadaljuje zopet resno:

«Marjetica, vzvišeno tvoje mišljenje te bolj diči nego vsa sprejeta odlikovanja; ono mi je jasen dokaz, da si bila resnično vredna današnjega dneva. Pa vendar! Ali ne goji tvoje srce nikake želje, katero ti izpolnim srčno rada, da imaš trajen spomin sedanje srečne ure? Premišljuj in govori brez strahu, dete moje! Vsak dan se ti ne nudi priložnost, da si sprosiš vresničenje kake skrivne srčne želje pri kraljici.»

Marjetica se bojuje sama s seboj. «Da,

lahka opravil nobenega posla, ako nisi prej dal za pijačo. Torej volilci, pozor, ohranite Podsredi čast in zavest, da ji bo še na dalje županovale veren, slovensk mož, a ne socialni demokrat!

H koncu še tale dober nasvet: Vi zvesto hranite v svojem trgu »prangerja«. Odkar si je ogledoval pred nekaterimi leti Št. Peter, pa prišel pri tem ponočevanju ob glavo, enako vašim demokratom, je le-ta brez vsega posla. Kaj ko bi srenjski burič tu in tam priklenil nanj kakega mokrača, ki razširja krog in krog demokratske nauke in deluje za demokratsko občino? Morebiti bi se mu shladila prevroča glavica, pa bi iz nje spuhtele mokraške budalosti? Potem bi srenja imela mir in poštenjaki bi zopet kaj veljali.

Razne stvari.

Iz domačih krajev.

(»Proč od Gradca!«) Graška »Tagespošta« se jezi, da Slovenci kličejo »Proč od Gradca!« ter zahtevajo samoupravo za Spodnji Štajar, ker deželni zbor in vsa osrednja uprava v Gradcu skrbi le za blagor Nemcev, na Slovence pa prerada pozablja. Posmehuje se nam, da je to že staro geslo Slovencev, da se je že na slavnoznanih taborih slišal ta klic, da torej sedanjim slovenskim politikom ni trebalo mnogo misliti, ko so izdali omenjeno geslo. Na to odgovarjamo, da si sedanji slovenski voditelji niti ne domišljujejo, da bi oni iznašli klic »Proč od Gradca!« Ta klic je res star, kajti stari so tudi vzroki, ki nas silijo, da se potegujemo za ločitev od Gradca in za samoupravni Slovenski Štajar. Toda tudi to lahko povemo, da nam sedaj ni treba več prirejati taborjev, da bi še na njih navduševali naše ljudstvo za ločitev od Gradca, ampak sedaj naš narod že tako dobro razumeva naš spodnještajarski program, da bi se čudilo in postalo nevoljno, ako bi njegovi deželni poslanci na volilskih shodih se ognili važne točke narodnega programa: »Proč od Gradca!« Na ta način si naj blagovoli tolmačiti nemška liberaluhinja Tagespošta tudi zadnji shod v Rogoški Slatini!

(Slovenci se prezirajo.) Letos so za Štajarsko zopet samo nemški listi določeni, da se v njih objavljajo vknjiženja v trgovinski register in sploh vsa uradna poročila. Na Kranjskem je vsaj eden slovenski list v to določen, na Štajarskem, kjer nas ni nič manj Slovencev, pa nobeden. Slovenske tvrdke, slovenske stranke morajo plačevati inseratne

Veličanstvo,» reče po kratkem molku polčasno in v zadregi, »imam željo, tiho iskreno željo, koja nosim že več let globoko v dnu srca skrito. A želja je velika, toli . . . toli drzna, toli . . . oh, saj nimam poguma, da bi jo spregovorila! Ta želja se mi pač nikoli izpolnila ne bode!»

«Nikoli?» vpraša Marija Antoaneta počasi in pomislekom.

«Ali so zahteve tvoje tako velike, tako visoke, da bi jih niti sama kraljica spoznati ne mogla?»

«Oh, ne Veličanstvo, moja želja je sama na sebi prav priprosta in naravna. Le pregloboki prepad, ki loči beraško siroto od kraljice, ta je, ki stori željo mojo nedosegljivo.»

Vsa iznenadena pogleda kraljica Marjetico tako resnobno, tako presunljivo, kakor bi ji hotela pogledati in čitati v dnu srca. Kaj neki želi Marjetica tako iskreno?

«Govori!» veli Marija Antoaneta, »jaz tako hočem!» (Dalje prih.)

Smešničar.

P o č a k a j t e v e n d a r. Učitelj pograja učenca, da je tako črn in umazan.

Deček pa odgovori na kratko: »Ej, saj še danes ni nedelja!»

stroške, a niti one niti njih znanci nimajo od tega nobenega dobička. Kajti kdo bere med nami dandanes še nemške časnike? Slovence nas povsod prezirajo!

(Imenovanje.) Davčni nadzorniki gg: H. Kittag, R. Jordan in dr. V. Kreft so imenovani za višje davčne nadzornike v okrožju finančnega vodstva v Ljubljani. — Okrajni sodnik dr. Adolf Roschanz v Podklostru je imenovan držav. pravdnika namestnikom v Mariboru. Mož je nemškega mišljenja.

(Izum slovenskega ključavničarja.) Slovenski listi poročajo: Na Ljubnem v Savinjski dolini biva kakor ključavničar Slovenec iz Kamnika z imenom Gregor Jerman, ki je po 40letnem premišljevanju in delu izumil stroj, kateri se suče brez pomoči para, vode ali ognja, ampak le na podlagi teže na čuden način sukajočih se krogel. Žal, da je mož v svoji ravnodušnosti bil nepreviden in razkazoval iznajdbo drugim osebam, katere so, uporabivši njegov načrt, strastno se dela poprijeli in sedaj na to delajo, da izkoriščajo dolgoletno delo izumitelja. Izumitelj, ki je brez sredstev, si seveda ne more pomagati, in tako bode njegov trud le drugim v korist.

(Brat in dve sestri v enem tednu umrli!) V Leitersbergu je umrl dne 5. febr. veleposestnik Franc Purgaj, večkratni nasprotni kandidat za deželni zbor štajarski, ki pa nikdar ni prodl. Stregli ste mu sestri Zalika Neubauer, posestnikova žena v Selnici ob Dravi in vdova Marija Ledinek, veleposestnica v Jarenini. Obe ste nalezli bolezen od brata in obe zadnje nedeljo umrli. Marija Ledinek je bila obče spoštovana gospodinja v Jarenini. Bila je zares krščanska žena, dobra mati in ljubeznjiva mačeha dvojnemu otrokom. Vsakomur je rada pomagala, vsakega gostoljubno vsprejela, zato je žalost za to vrlo gospodinjino obča v Jarenini. Mati teh treh pokojnih, ki vsi počivajo v rodbinski rakvi na mariborskem pokopališču, pa še živi in steje 88 let. Naj v miru počivajo!

(Hans Kordon) ni več urednik »Mariborčanke«, ker ga je imetnik lista g. Kralik odpustil. »Mariborčanka« je pod Kordonovim uredništvom strastno napadala naše somišljenike ter videla na njih vse različne pogreške, naj so jih bili krivi ali ne. Mi bi se lahko kakor že neštevilnokrat tudi sedaj ravnali po reku: »Klin s klinom!« Toda mi smo pošten list in tega ne storimo. Nas vodi načelo, da je zasebnosti treba zakrivati s plaščem krščanske ljubezni.

(Iz Vidma) V ponedeljek 6. t. m. spremili smo k zadnjemu počitku starosto učiteljev v brežiškem okraju, gosp. vodjo Blaža Tramšeka. Kako priljubljen je bil rajnik, pričala je dolga vrsta žalujočih. Spremljalo je krščanskega moža, vzor učitelja, 8 č. gg. duhovnikov ter 54 gg. učiteljev; tudi krška meščanska šola izkazala mu je zadnje čast. Mož, ki je nad 50 let vzgojeval mladino v edino pravem versko-nravnem duhu, je bil vreden izbranega spremstva. R. I. P.!

(Iz Dobove pri Brežicah) vposlale so občine prošnjo, naj se ustanovi za župnijo samostalna pošta. Dandanes, ko imajo najbolj oddaljeni planinski kraji že svojo pošto, je zares škandal, da je naš okraj tako slabo oskrbljen, da šest župnij v okraju nima lastne pošte in sicer: Zdole, Sromlje, Pišce, Artiče, Kapele in Dobova. Sosedje, zdramite se, ter zahtevajte svoje pravice!

(V Rajhenburgu) imamo vendar enkrat slovensko-nemški občinski pečat. Tako bi moralo povsod biti.

(Iz Brežic.) Tarnjamo in tožimo, da naše ljudstvo posebno ob času raznih volitev preklaverno postopa. To je istina. Ni pa že skrajni čas, da se tudi pri nas ustanovi krvavo potrebno slov.-politično društvo, ki bi naj prebudilo in oživilo zaspance?! Može, na delo, sicer bomo zaspali!

(Malomarnost.) Iz brežiškega okraja nam pišejo: Nedavno smo tožili, da nam razne oblasti pošiljajo najraje le nemške dopise, a kaj pa naj rečemo k temu, ako celo nekateri uradi, ki bi morali biti vzor

uradovanja, skoraj izključno le nemški uradujejo? Ali bomo morali v lastno skledo bljuvati?

(Ponesrečil) se je Janez Zagrajšek, občinski sluga v Starem trgu pod Pilštanjem. Izbijal je minuli teden smodnik, ki je bil že delj časa v možnarju. Smodnik se vsled kresanja užge ter mu odnese kazalec leve roke, pa tudi po licu je bil posmojen. Pri smodniku je treba opreznosti.

(Strašen vihar) je zopet razsajal v noči od 12. do 13. febr. po kozjanskem okraju. Posebno veliko škode je napravil v okraju Sv. Vida na Planini in Zagorju.

(Slomšekove razglednice.) Vstrajno delavna ženska podružnica sv. Cirila in Metodaja v Mariboru je izdala v naši tiskarni okusno sestavljene in izdelane razglednice s sliko Slomšekovo in Slomšekove rojstne hiše na Slomu. Ker je seveda čisti dobiček namenjen naši prekornišni družbi, vabimo rodoljube, da pridno segajo po Slomšekovih razglednicah! Komad stane 5 kr.

(Mila zima) vlada v okrožju pri Koprivnici. Koj v začetku svečana smo že našli cvetoč dren, vijolice, jagode in več vrst cvetlic. Snega pa še nismo imeli letos skoro prav nič.

(Neverjetno, pa resnično). Župan v Merčiseli ima samonemške živinske potne liste. To je smešno! Omenjeni posilinemški župan tudi trdi, da volitev, za koje je vložen ugovor, ne sme biti ovržena, da bo za to že on skrbel. Škoda za skrb, kajti §§ 16 in 17 obč. volilnega reda bosta bolj močna ter nam oskrbela, da se volitev ovrže. Prihodnjič bomo še nekaj govorili o nekem Robeku, ki rad ljubkuje z blaženo nemščino.

(Narodne volilce) občine Krčevine pri Ptujju opozarjamo, da pri prihodnji občinski volitvi pridejo vsi na volišče. Sramota bi bila, ako bi v popolnoma slovenski Krčevini vladali brezverni liberalni nemškutarji. Zavedni posestniki, delajte, agitujte na vsjo moč, da prihodnjič zmagamo. Gre se za vero očetov, za besedo materino, za dobro pametno gospodarstvo, torej ne strašite se truda! Kdor zaničuje se sam, podlaga je tujčevi peti!

(Poverjeniki Mohorjeve družbe), delajte neumorno! Zadnji čas je pristopiti družbi. Delajmo vsi, da bo število Mohorjanov v lavantinski škofiji letos še večje nego lani! Prihodnjič prinesemo statistični pregled vseh župnij naše škofije, iz katerega bo razvidno, kako je družba razširjena po posameznih župnijah. Zajedno bomo potrkali povsod, kjer je še napredek mogoč.

(Dvojna mera.) Iz Celja nam pišejo: Nek celjski delavec je hotel na pustni dan počastiti pusta, ter hodil našemljen po mestu. Policija ga je zaprla. Ravno tako zabavo pa si je privoščila neka dobroznana celjska gospa ter hodila s svojimi pustnonašemljenimi otroci po mestnih ulicah. Te slednje pustne norce pa policija seveda ni zaprla. Heil und Sieg!

(Bela žena.) Dne 12. t. m. izročili smo materi zemlji truplo prerano umrlega g. Rudolfa Hergoutha, učitelja pri Sv. Jakobu v Slov. Goricah. Bil je to hud udarec za njegove skrbne stariše, kakor tudi za šolo, ki je zgubila z njim nadopolnega narodnega in marljivega učitelja, vnetega za svoj vzvišeni poklic in za blagor in izobrazbo njemu izročene mladine. Po kratki boleznici pokosila je nemila smrt mladega še le 21 letnega tovariša, ki je začel komaj delovati in se razcvitati. Kako priljubljen je bil, pokazal je njegov pogreb; nad 20 učiteljev, 4 častiti gosp. duhovniki in velika množica ljudstva, kakor tudi vsa šentjakobska šolska mladina spremili so pokojnega k zadnjemu počitku. Ko so položili truplo rajnega tovariša v zemljo, zapeli so pevci žalostinko in mi smo se z žalostnim srcem poslovili od gomile, ki krije zdaj mladega tovariša. Spavaj mirno predragi tovariš, v zemlji domači, duša tvoja naj pa uživa večno veselje nad zvezdami!

(Slovenci, pazite!) Volitve v okrajne zastope se bližajo. Nemška spodnještajarska stranka agituje že v vseh okrajih sicer tiho

in previdno, a vendar vstrajno in načrtoma. Opozarjamo Slovence, da se začnejo tudi sami pripravljati na volitve, sicer bo prepozno. V marsikaterih okrajih je velika nevarnost, da pridejo okrajni zastopi zopet v tuje roke. Slovenci pazite, delajte, agitujte!

(Na Slatini) je imelo zadnjo nedeljo tamošnje politično društvo zborovanje, na katerem je govoril tudi deželni poslanec dr. Jurtela. Mnogoštevilni poslušalci so z navdušenjem odobrvali poslančev govor, posebno ko je izrekel naše spodnještajarsko geslo: »Proč od Gradca!«

(Sv. Pavel pri Preboldu.) Od 1—8. febr. smo obhajali v naši novi cerkvi sv. misijon. Vodili so ga čč. gg. Alojz Pogorelec, Franc Witek in Jožef Ferjančič, nekaj časa pa preč. g. superijor Janez Macur. Ljudje so se ga v obilnem številu udeleževali. V celem času je bilo okoli 3600 obhajanih. Cerkev je bila vedno polna, posebno veliko ljudi pa je bilo navzočih pri sklepu sv. misijona. Sad sv. misijona se je prav lepo pokazal. Bog daj, da bi ostal. Bog povrni čč. gg. lazaristom, ki so se toliko trudili, pa tudi čč. gg. očetom kapucinom in sosednim duhovnikom, ki so pomagali spovedovati.

(Velika nesreča.) Danes se je zgodila predpoldne velika nesreča v Marjini ulici v Mariboru. Tamkaj zida stavbar Glaser novo poslopje. Stavbeni oder se je porušil ter usmrtil dva zidarja.

(Pogoreli so.) Upravno sodišče na Dunaju je v sredo dne 15. febr. razpravljalo o pritožbi slovenjegraških Nemcev proti odloku ministerstva, ki je njih pritožbo proti dvojezični ljudski šoli odklonilo. Upravno sodišče je pritožbo slovenjegraških Nemcev zavrnilo, rekoč, da se s tem, ako se na ondotni šoli poučuje v 1. in 2. razredu v obeh deželnih jezikih, v 3. in 4. razredu pa samo v nemškem, Nemcem ne kršijo njih pravice z ozirom na § 19., ker se noben nemški otrok ne sili učiti se v tujem mu jeziku.

Iz drugih krajev.

(Opat Doppelhammer) večletni drž. poslanec je umrl v Lincu dne 9. februarja star 76 let.

(Otroci norijo.) V neki župniji sekovske škofije so priredili otroci drugega razreda ljudske šole v ondotni gostilni otroški plesni večer. Vstopnina je znašala 5 kr. za dečke in 2 kr. za deklice. Veselo so se zabavali, smejali in plesali brez vsakega nadzorstva... Da jim je »bal« dopadel, dokazuje, ker so 5. febr. nameravali prirediti zopet enega. Le odločno postopanje dušnega pastirja je preprečilo njih nakano. Kaj bo iz takih otrok?

(Kako daleč skoči zajec.) Znano je, da spada zajec med izvrstne dirkalce, da pa je tudi izboren skakalec, o tem nam manjka verjetnih podatkov. Pred kratkim se je vendar nudila nekaterim lovcem in nekemu vrtnarju priložnost, preračunati daljavo zajčevega skoka. Zajec si je ogledoval vrtnarjevo rastlinstvo ter poskušal njega dobroto. Toda nesreča nikdar ne spi. Zasači ga vrtnar z nekaterimi lovci. Pred zajcem je stala rastlinska kočica, za zajcem pa puške lovcem. Zajec je moral voliti ali hoče biti ustreljen ali pa skočiti čez kočico ter odnesti neskvarjeno dlako. Volil je zadnje. Pravilno se je postavil k skoku, preračunal daljavo ter skočil čez rastlinsko kočico, ki je bila nič manj nego 5 m. 38 cm. široka. Tako daleč torej skoči zajec.

(Francoski poslanik v Carigradu) je postal dobroznani politik Constans. On je odločnega značaja in zavzet za francoske težnje. Vsled tega ga hudo napadajo nemški listi, kajti Nemčija ne želi ničesar nujnejše, nego pridobiti si v turškem cesarstvu velik upliv. Prvo delo francoskega poslanika v Carigradu je bilo, da je oporekal nakani turške vlade, ki je nameravala prodati luko Majdarpaša Nemčiji. Mi bi želeli Avstriji jednako odločnega in za avstrijske koristi navdušenega poslanika v Carigradu. Toda pri nas se vse premalo gleda na zunanjo politiko.

(Kmečke zadruge v Švici.) V Švici je blizu 200 kmečkih zadrug; krog 100 jih je v zvezi s konsumno prodajalnico. Izvrstno so se vse izkazale. Švicarske kmečke zadruge imajo svojo gospodarsko zvezo. Ta je ustanovila lani kmečko pisarno v Brnu, ki je začela poslovati dné 1. julija. Ta pisarna se bo pečala s temi-le stvarmi: 1. Izdelala bo načrt za švicarsko kmetijsko statistiko. 2. Proučevala bo gospodarske nasledke trgovskih pogodb. 3. Preskrbovala bo vojaštvo z domačimi kmetijskimi pridelki. 4. Proučevala bo vprašanje, kako bi se zmanjšali, oziroma odstranili na zemljišča vknjiženi dolgovi. 5. Pazila bo na vspehe zakonov o živinski kugi in nasvetovala primerne izpremembe. 6. Pečala se bo s poselskim vprašanjem. Sploh bo skrbela pisarna za to, da bodo kmetje lahko bolj zastopali svoje zadeve, nego so jih dozdej. Država je dala za ustanovitev te pisarne 18.000 frankov. Ko bi se tudi pri nas našli ljudje, ki bi izprevideli, da po ti poti, na kateri sedaj hodi kmečki stan, ni drugega, nego gotov pogin! Skrajni čas je, da se pri nas čim najbolj razširi zadržno življenje, ker le tako bo mogoče, da tudi mi pridemo brez uradniških sitnostij po samostojni slobodni poti do takih, tako potrebnih kmečkih pisaren.

Društvene zadeve.

(Slovensko pevsko društvo) s sedežem v Ptujju izvolilo si je za l. 1899 sledeči odbor; predsednik dr. B. Stuhec, podpredsednik dr. T. Horvat, blagajnik J. Sedlaček, arhivar H. Družovič, tajnik Mir. Lorber, odborniki Fran. Podobnik, Fran. Kosi, Josip Irgolič, Silvester Šentjura, namestniki Fran. Treven, Anton Cvahte, računski preglednika Ferdo Skuhala, Fran. Golob.

(Shod v Jurkloštru.) Kršč. soc. polit. društvo »Naprej« v Celju skliče v nedeljo dne 19. t. m. ob 2. uri popol. javni shod v gostilni župana Andr. Šmida v Jurkloštru! Slovenski kmetovalci, udeležite se!

(Podružnica sv. Cirila in Metoda) za Slov. Gradec in okolico ima v nedeljo 19. t. m. ob 3. uri popoludne zborovanje v Podgorji v hiši gosp. Ivana Rogine. Prijatelji, pridite! Vabi odbor.

(Maškarada) celjskega Sokola dne 12. febr. bila je dobro obiskana. Četvorko plesalo je 42 večinoma maskiranih parov. Maske bile so v najrazličnejših kostumih, le slovanskih se je malo videlo. Edine globne čepice, koje so dobivali nemaskovani udeleženci, dajale so celi maškaradi v nekoliko slovansko lice. Plesalo se je prav pridno do poznega jutra. Sploh je maskarada dobro uspela. Na zdar!

(Novo društvo.) Ker je vlada razpustila nemško-nacijonalno kmečko zvezo barona Rokitskyga zaradi različnih nerednosti, ustanovila je katoliška stranka sedaj novo katoliško-konservativno kmetско zvezo za Srednje in Gorenje Štajarsko s sedežem v Gradcu. Pravila so že potrjena. Ako je ustanovitev znamenje, da se hočejo štajarski nemški katoliki odslej živahneje gibati in agitovati za svoja načela, z veseljem pozdavljam novo društvo.

(Družbi sv. Cirila in Metoda) v Ljubljani so poslali: Č. g. Jakob Menhart, mestni kapelan ptujski, »iz raznih malenkostij« 1 gl.

(Vinorejsko društvo) pri Sv. Benediktu v Slov. goricah je imelo 5. februarja 1899 svojo glavno skupščino z običajnim vspehom. Poprejšni odbor se potrdi. Gotovega premoženja ima društvo 155 gl. Udov je 56, 7 novih. Rigolane zemlje za nasad ima društvo nad 22 a; okoli dve tretjini je vže nasajene z ameriško trto. Tudi za zabavo je skrbelo društvo, katera se je vršila v prostorih g. Josipa Selaka. Priredil je odbor dve igri in srečolov. Kot igralci so vsi svoje uloge prav dobro rešili; vendar, odlikoval se je pa doktor Ivan Značajnik in Janko Grabič. Te dve ulogi izvršil je g. J. Tušak od Sv. Antona, ki nam je pomagal kot gost.

Smo mu prav hvaležni. Zbralo se je lepo število gostov. Prišli so od Sv. Antona, Sv. Jurija, Sv. Ane, Sv. Lenarta, Sv. Trojice in iz Ščavnice. Naši vrli domačini so tudi bili v obilici navzoči. Prav slaba je bila pot, pa niso se vstrašili! Kličemo jim: hvala lepa! Hvaležno tudi opomnimo, da je slavna okrajna hranilnica pri Sv. Lenartu našemu društvu podelila 150 gl. v podporo. Prav iskrena zahvala!

Odbor.
(V Čadramu) bo g. J. Bele 17. t. m. za društvenike »Sloge« in druge poslušalce zopet razlagal umno kmetovanje v tamošnjih šolskih prostorih.

(Iz Brežic.) Koncert prirejen v čitalnici po bos.-hercegovškem polku se je izborno posrečil.

(Nova zadruga.) V Št. Jurju ob južni železnici vršilo se je 12. febr. ustanovno zborovanje kmetijske zadruge za Št. Jurij ob juž. žel. in okolico ob nepričakovano obilni vdeležbi. Jednoglasno so bili voljeni v zadrugino predstojništvo gg.: Franc Pišanec, predsednik; Jakob Mastnak, podpredsednik; Fr. Gerzina, blagajnik; Anton Brglez, tajnik; Valentin Mikuš, Hugo vitez Berks, Mihael Guzej, odborniki; nadzorništvo: ces. svetnik dr. Gustav Ipavic, Franc Bohak, Ant. Kolarič, Jakob Žveglar, Mihael Ratajc. O potrebi in o delovanju kmetijskih zadrug govorila sta temeljito gg. J. Kržišnik in J. Kač.

(Za dijaško kuhinjo) v Mariboru je darovala neimenovana dobrotnica 400 K., g. F. Misija je nabral na gostiji Alojzija Žitka in Franciške Filipičeve 14 K., č. g. Weixl na gostiji pri Puconji v Stročji vasi 10 K.

Gospodarske stvari.

Kmetske zadruge.

(Iz Žalca.)

Zadnjebart sem razlagal pomen § 2 zadrugnih pravil, danes pa bomo slišali, kaj pomenijo naslednji paragrafi. § 3. zadrugnih pravil se glasi: »Ud zadruge postane lahko vsak, kdor se more v to s pogodbo pravoveljavno zavezati in ima svoje bivališče ali pa posestvo v okraju zadruge.« Ud zadruge more torej postati vsak človek, naj si bode možki ali ženska, star ali mlad, samo da je samostojen, to se reče, da ni pod varuštvom ali pod kuratelom, da more sam po svoji volji napraviti in podpisati pogodbo ali pristopnico. Iz tega paragrafa se pač prav lahko razvidi, da so zadruge za občni blagor ustanovljene, kajti vsi ljudje brez razločka stanu morejo biti udje zadruge in to pa zato, ker le takrat, ko bodejo vsi kmetovalci in prijatelji kmetijstva združeni v eno celoto, v eno družino, takrat bodejo lahko delovali v prid in blagor kmetijstva.

Kaj pa je potreba, da postane kdo ud zadruge? To nam pa pove § 4. zadrugnih pravil, kateri se glasi: »Da postane kdo ud te zadruge, je potreba: 1) od pristopivšega nepogojno podpisana izjava k pristopu in 2) sklep odbora, da se dotičnik vsprejme kot ud. Ako odbor vsprejem odkloni, sme ugovarjati na glavno skupščino, katera o njegovem vsprejemu konečno odloči.«

Toraj dveh reči je potreba, ako hoče kdo postati ud zadruge: 1. da isti, kdor hoče vstopiti kot ud k zadrugi, zato prosi in podpiše izjavo, in 2. da odbor zadruge dotičnega vsprejme. Kako izjavo pa mora dotičnik podpisati, kdor hoče ud zadruge postati? Taka izjava je popolnoma priprosta in se tako-le glasi: »Izjava. Podpisani N. N. kmet v N. prosi v smislu § 4. zadrugnih pravil, da se vsprejme kot zadrugni ud v »kmetijsko zadrugo v N.« z 1. deležem po 12 kron, skupaj 12 kron, in se nepogojno zaveže za slučaj vsprejema, da se vsem določbam zadrugnih pravil podvrže. V N. dne 16. febr. 1899.« Tako izjavo mora vsak podpisati, kdor hoče ud zadruge postati in sicer ne-

Varujejo prehlajena in mnogih boleznij naši postavno zavarovani, silno rabljivi

sušilni kloseti

z ovitkom. Največja snaznost brez poplajenja z vodo, brez vsakega duha. Sodi za vsako stranišče in se lahko nanj napravi. Solidna konstrukcija iz zlitega železa, položeno. Sedež in pokrov fino poliran. **Cena 15 gld.** 3-3
M. Felth, Dunaj II., Taborstr. 11/B.

Na želodcu

in vsled starosti slabotnim priporoča **Benedikt Hertl**, posestnik graščine **Golitsch** pri Konjicah, 10 let stari, duha in telo krepčajoči naradni „**Cognac**“, pripravljen (ekstrahiran) iz njegovih lastnih vin. 4 steklenice z zabojkom 6 gld. franko na vsako pošto.
Posamezne steklenice po 1 gld. 50 kr. se vedno dobivajo pri **Al. Quandest, Maribor, Gosposke ulice.** 5-50

Seme pravega Kašelskega

(Ljubljanskega) **zelja** prodaje **Ignac Mercina** v Zg. Kašlju, pošta Zalog pri Ljubljani. To zelje dela lepe trde glave, rodi v vsaki zemlji, in je vsega priporočila vredno. Pošilja se po pošti 30 gr 50 kr. poštinih prosto. Naročnina sprejema se tudi v pisemskih markah. Za pristnost in kaljivost se jamči. 4-5

Svoji k svojim!
Anton P. Kolenc,
trgovec v Celji
v „Narodnem domu“
in „pri kroni“.
Priporoča čast. duhovščini in slav. občinstvu svojo bogato zalogo raznovrstnega
špecerijskega blaga
po jako nizkih cenah, kakor tudi vino, na debelo in drobno.
Kupujem vsake vrste deželnih pridelkov, kakor: oves, pšenico, rž, ječmen, ajdo, proso, suho bučno seme, orehe, konoplje, laneno seme, detelno seme, krompir na cele vagone, sploh vse deželne pridelke po najvišjih cenah. Vzamem tudi še fižol vsake vrste in vsako množino, kakor tudi jajca in kuretino.
Z veselošpovostjem 47-52
Anton P. Kolenc.

Žganjarija
R. Wieser-ja v Hočah pri Mariboru.
Največa žganjarska zaloga na Štajarskem po čuda nizkih cenah. **Zdravilski konjak za boleznike in okrevalec** kemično razložen in spoznan za čisto vinsko pčkapnino. 7

Za bolehe na pljučah, v vratu in goltancu in nadušljive ljudi.

Kdor se hoče za vselej znebiti pljučnih in goltančnih še toliko trdovratnih boleznij, potem naduhe, če je še tako zastarela in navidezno neozdravljiva, naj pije **A. Wolffsky-jev čaj** zoper kronične pljučne in vratne bolezni. Na tisoče zahvalnic zajamčuje veliko zdravilno moč omenjenega čaja. Zavoj stane 1-20 mark. Knjižice zastoj. Pristen samo pri **A. Wolffsky-ju** v Berlinu, N. 37. 16-26

! 1899!
Najnovejše v razglednicah!
Razglednice v krasni takozvani „**Delfter-Manier**“, lepše, kakor vsak drugi svitolitsek; po vsakoršnih fotografijah (na željo fotografuje tudi sam), izdeluje po izredno nizkih cenah, naglo in najčistejše
Srečko Magolič,
umetniški zavod „**Apolon**“
v Celji (**Cilli**) Štajarsko. 3-3

Najboljši prah za živino
je **Barthelovo apno za klajo**; zabrani, da živina ne liže in grize lesa, da ne dobi mehkih kostij, da ne **shujša**, stori pa, da rada je, da dobro prebavlja, daje veliko mleka, je močna za delo in daje izvrstno meso.
Za vsako vrsto živine prav potrebno. Opis, kako se rabi, zastoj. 5 kil za poskušnjo 1 gld. na Dunaju. 13-20
M. Barthel in drug.
na Dunaju,
X. Keplergasse 20/V.

Domača tvrdka!
Podpisana ima v zalogi najraznovrstnejše trpežno, krasno **blago za bandera, baldahine, raznobarvne plašče, kazule, pluviale, dalmatike, velume, albe, koretelje, prte** itd.
Domača tvrdka v Ljubljani, Wolfve ulice 4.
sploh vse, kar se rabi v cerkvi pri službi božji. — Prevzema tudi **vezenje, prenovljenje stare obleke in vsa popravila.** — Izdeluje ročno in pošteno po najnižji ceni bandera in vso drugo obleko.
Prečastite gospode prosim, da se blagovolé pri naročilih ozirati na domačo tvrdko ter ne uvažujejo tujih tvrdk, društev in potujočih agentov.
Zagotavlja hitro in najpoštenjšo postrežbo in najnižjo ceno, zastrjuje, da bude hvaležna tudi za najmanjše naročilo.
Najodličnejšim spoštovanjem se priporoča 24-52
Ana Hofbauer,
imejteljica zaloge cerkvene obleke, orodja in posode
v Ljubljani,
Wolfve ulice št. 4.
Domača tvrdka!

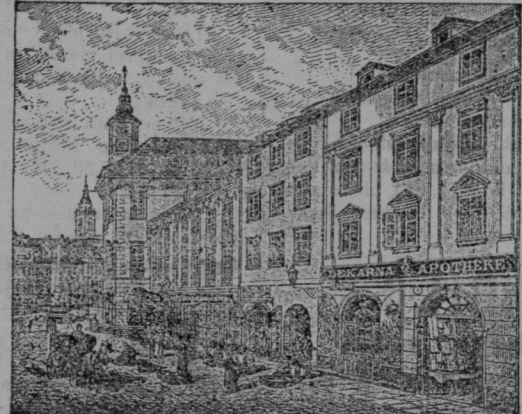
Zahvalnice!!

Spoštovani gospod
Hvala Vam, da ste mi poslali tako izvrstno zdravilo zoper kašelj in prsobol. Porabil sem samo edno steklenico trpotčevega soka, pa mi je skoraj preminol kašelj in prsobol. Pošljite mi takoj še 3 steklenice Vašega izvrstnega trpotčevega soka in zraven 2 zavitka čaja zoper kašelj.
S spoštovanjem Vaš hvaležni
Jakob Suppan.
V Divači, 19. okt. 1897.
Trpotčev sok (Spitzwegerich-Saft), izvrstno sredstvo zoper kašelj, prsobol, hripo, naduhi in zastarele bolezni, se dobiva vedno svež v lekarni k „Zrinjskemu“ (H. Brodjočin, Zagreb, Zrinjski trg, št. 20).
Vsakdo naj pazi na varstveno znamko, ker samo oni trpotčev sok je iz moje lekarne, ki ima na steklenici sliko Nikolaja Šubića Zrinjskega, bana hrvaškega.
Cena steklenice trpotčevega soka takoj plačanega 75 kr. Zraven trpotčevega soka je dobro rabiti tudi gorski čaj zoper kašelj.
Cena enega zavitka gorskega čaja takoj plačano stane 35 kr.
Jedno kakor drugo se pošilja vsak dan po poštne povzetju. Kdor pošlje denar naprej, naj pridene za tovarni list in zabojček 20 kr.
Lekarna k Zrinjskemu
H. Brodjočin,
Zagreb, Zrinjski trg, št. 20.

Cenjeni gospod lekarnar!
Pred kratkim sem naročil pri Vas steklenico krepilnih švedskih kapljic. One so meni in mojim znancem ugajale dobro, zato Vas najtopleje zahvalim za to zdravilo. Blagovolite mi za moje znance poslati še 3 steklenice po 80 kr. po poštne povzetju.
V Modrušu, dne 26. velikega travna 1898.
S spoštovanjem
Vid Zanič.
Prave krepilne švedske kapljice delujejo izvrstno proti vsem želodnim boleznim, pomagajo k prebavljenju, čistijo krv in krepčajo želodec. Po teh kapljicah izginejo vse bolezni želodca in črev, pa se dobi dober tek.
Trebpa pa paziti na varstveno znamko, ker samo one krepilne švedske kapljice so iz moje lekarne, ki imajo na steklenici sliko Nikolaja Šubića Zrinjskega, bana hrvaškega.
Cena edne steklenice krepilnih švedskih kapljic takoj plačanah 80 kr.
Pošilja se vsak dan po poštne povzetju.
Kdor pošlje naprej denar, naj za poštno spremnico in zabojček doda 20 kr.
Lekarna k Zrinjskemu
H. Brodjočin,
Zagreb, Zrinjski trg, št. 20.
Ako naročbe znašajo 5 gold. in več, pošiljajo se franko.

Prespoštovani gospod!
Moja žena je ležala tri mesece na trganju in kostoboli. Ko pa je začela rabiti Vaše „mazilo proti kostoboli“, vstala je že tretji dan, pa danes hvala Bogu hodi. Zahvaljajoč Vas za to izvanredno mazilo, ostajam pokoren sluga
Jernej Lisički.
V Strmcu poleg Stubice, 22. mal. travna 1898.
Mazilo proti kostoboli (Fluid) je prav dobro zdravilo zoper trganje v kosteh, revmatizmu, bolečine v križu, prehlajanje pri prepihu itd. Mazilo jači utrjene žile ter krepi stare, ki trpijo na slabosti nog.
Vsaka steklenica mora imeti varstveno znamko, t. j. sliko Nikolaja Šubića Zrinjskega, bana hrvaškega, ker samo ono mazilo je iz moje lekarne, ki nosi na steklenici to varstveno znamko.
Cena edne steklenice tega mazila takoj plačanega 75 kr.
Vsak dan se pošilja po poštne povzetju.
Kdor denar pošlje naprej, naj pridene za poštno spremnico in zabojček 20 kr. 19-32
Lekarna k Zrinjskemu,
H. Brodjočin,
Zagreb, Zrinjski trg, št. 20.

Dobiva se najceneje v podpisani lekarni, ako se naroča po pošti. Pogled mestnega trga in lekarne Ubald pl. Trnkóczy-ja v Ljubljani. 10-12

Ubald pl. Trnkóczy,
lekar pri rotovžu zraven mestne hranilnice v Ljubljani
priporoča sledeča zdravila:
Doktor pl. Trnkóczy-ja
želodečne kapljice. Dobro sredstvo za želodec. — 1 steklenica 20 kr., 1 tucat 2 gld.
Doktor pl. Trnkóczy-ja
krogljice odvajalne (čistilne) čistijo želodec. — Škatlja 21 kr., zamotek 1 gld. 5 kr., pet zamotkov 4 gld. 75 kr.
Marija Zell. Varstv. znamka. Pocukrene krogljice, 1 škatlj. 40 kr., 3 škatlj. 1 gld.
Doktor pl. Trnkóczy-ja
prsni, pljučni in kašjev sok ali zeliščni sirup, sestavljen z lahko raztvarljivim vapnenim železom, utiša kašelj, raztvarja sliz, ublažuje bol in kašelj, vzbuja slast do jedi in tvori kri. — 1 steklenica 56 kr., pol tucata 2 gld. 50 kr.
Doktor pl. Trnkóczy-ja
protinski ali drgnilni cvet (udov cvet, Gichtgeist) je kol bol utešujoče, ublažujoče drgnenje za križ, roke in noge, kot zopet poživljajoče drgnenje po dolgi hoji in težkem delu itd. priporočljiv. — 1 steklenica 50 kr., 6 steklenic 2 gld. 50 kr.
Doktor pl. Trnkóczy-ja tinktura za kurja očesa, izkušeno sredstvo zoper boleča kurja očesa, bradovice, utrpjenje kože, žulje in ozeblino. Ima to veliko prednost, da se samo le s priloženim čopičem bolani del namaže. Steklenica po 40 kr. Šest steklenic 1 gld. 75 kr.

